

มหาภาพยนตร์เมลไทย

หน้า... 7

มหาภาพยนตร์เมลไทย

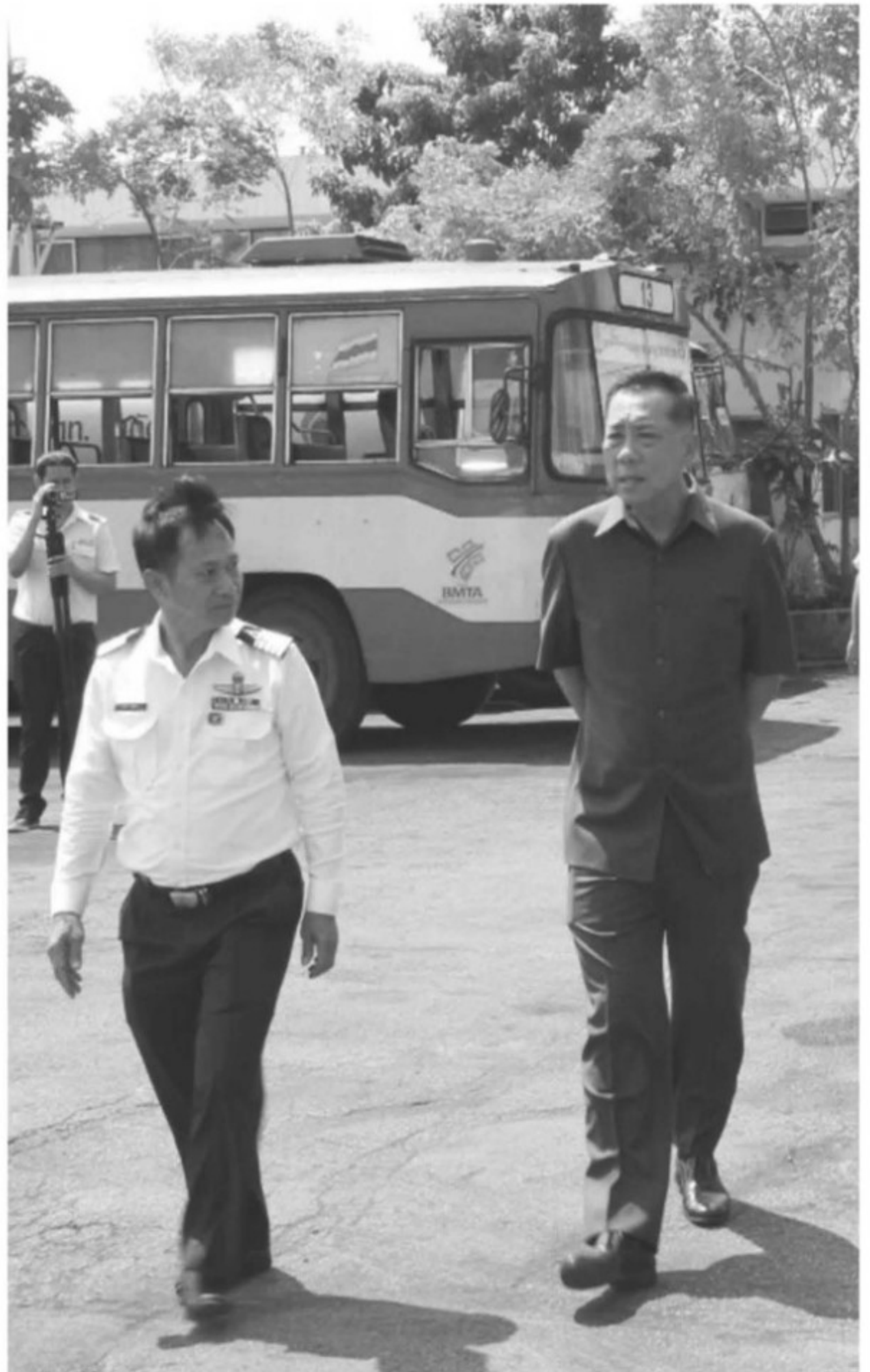
เมื่อปี พ.ศ.2557 พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (คสช.) รัฐประหารยึดอำนาจจากรัฐบาลนายฯ ยิ่งลักษณ์ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง รวมทั้งคณะกรรมการบริหารกิจการองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2519 โดยรวมกิจการรถโดยสารทั้งหมดจากบริษัท มหานครขนส่ง จำกัด เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทกิจการสาธารณูปโภคในสังกัดกระทรวงคมนาคม

ภารกิจและขอบเขตของการรับผิดชอบในการจัดบริการรถโดยสารประจำทางวิ่งรับ-ส่งผู้โดยสารในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง 5 จังหวัด คือ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และนครปฐม

มีผู้ใช้บริการ 3 ล้านคนต่อวัน นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในด้านประกอบการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับหรือต่อเนื่องกับการประกอบการขนส่งบุคคล เนื่องจากกิจการเดินรถโดยสารประจำทางจัดเป็นสาธารณูปโภค ชนิดหนึ่งของรัฐที่ให้บริการแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยไม่หวังผลกำไร การจัดเก็บอัตราค่าโดยสาร จึงอยู่ในอัตราต่ำกว่าต้นทุน ตามที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายให้บริการของ ขสมก.มุ่งในด้านความสะดวกรวดเร็ว ปลอดภัย ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินรถของผู้โดยสารเป็นหลัก

ขณะนั้น (ปี พ.ศ.2557) สถานภาพ ขสมก.เป็นรัฐวิสาหกิจที่มีหนี้สินสะสมเกือบ 90,000 ล้านบาท รถเมลที่มีอยู่ประมาณ 3,000 คัน ใช้งานมาประมาณ 20 ปี สภาพเก่า ขาดทุนขาดทุน วิ่งไปซ่อมไป การจัดซื้อจัดหารถเมลใหม่ก็ยังไม่สำเร็จ

ผมได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการบริหารกิจการ ขสมก.ร่วมทำงานกับกรรมการอีกหลายท่านกรรมการจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง กระทรวงคมนาคม กรมการขนส่งทางบก สำนักงานอัยการสูงสุด และกรมบัญชีกลาง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิศวกรรมศาสตร์และการเงิน ศ.ดร.สุชัยวี สุวรรณสวัสดิ์ รศ.คณิต รัตนวิเชียร รศ.อัครังรัตน์ มุ่งเจริญ และ รศ.พัชรา พัทธวานิช

เมื่อคำสั่งมีผล ผมเดินทางไปที่ ขสมก.พบกับรักษาการ ผอ. ขสมก. ซึ่งเป็นอดีตรอง ผอ.ขสมก.ฝ่ายบริหาร และเป็นคณะกรรมการชุดเดียวกับผม เพื่อหารือแนวทางการทำงาน

เรื่องสำคัญที่ ชสมก.จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนคือ เรื่องการจัดซื้อจัดหารถเมลล์ใหม่ทดแทนรถเก่า จำนวนประมาณ 3,000 คัน มูลค่าประมาณ 1 หมื่นล้านบาท และการสรรหา ผอ.ชสมก.

โครงการจัดซื้อจัดหารถเมลล์เป็นมหาภาพัฒนเมลล์เรื่องรายปียาวนานมาหลายสิบปี

เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 สมัยนายฯ ทักษิณจัดทำโครงการจัดซื้อรถเมลล์ 6,000 คัน มูลค่ากว่าหนึ่งแสนล้านบาท ต่อมานายฯ สมัครลดจำนวนลง เป็นจัดซื้อเหลือ 4,000 คัน มูลค่า 67,000 ล้านบาท พอสมัยนายฯ อภิสิทธิ์ เปลี่ยนโครงการเป็นเช่ารถเมลล์เอ็นจีวี 4,000 คัน

จนถึงสมัยนายฯ ยิ่งลักษณ์ เปลี่ยนโครงการจากเช่ารถมาเป็นซื้อรถเมลล์เอ็นจีวี 3,183 คัน ในวงเงินประมาณ 13,000 ล้านบาท เป็นรถเมลล์ธรรมดา รถร้อน 1,659 คัน คันละ 3.8 ล้านบาท รถปรับอากาศ 1,524 คัน ราคา 4.5 ล้านบาท

คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ดำเนินการ และมีการจัดทำทีโออาร์เพื่อเปิดประมูลจัดซื้อ แต่เกิดการรัฐประหารโดย คสช.ก่อน

จึงค้างการดำเนินการการจัดซื้อมาจนถึงสมัยนายฯ ประยุทธ์

ผมเข้าประชุมบอร์ด ชสมก.ครั้งแรก ก็ได้รับการต้อนรับจากพี่น้องมนุษย์ล้อที่มายื่นหนังสือให้ทบทวนการจัดซื้อรถเมลล์

ประเด็นหลักๆ ก็คือ สเปกรถเมลล์ที่จะจัดซื้อเป็นรถร้อน (ไม่มีแอร์) รถخانสูง ผู้พิการขึ้นรถไม่สะดวก มีการล็อกสเปก ราคาสูงไป

มีผู้ขอให้ดำเนินการจัดซื้อตามสเปกเดิมต่อไป โดยอ้างว่าได้ดำเนินการมาพอสมควร หากกลับไปเริ่มต้นใหม่จะล่าช้าต่อไปอีก

ผมได้ไปพบนักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ที่ได้ติดตามและคัดค้านการจัดซื้อรถเมลล์ตามทีโออาร์เดิม เพื่อหารือขอคำแนะนำในการดำเนินการจัดซื้อให้ถูกต้อง

ในที่สุดคณะกรรมการ ชสมก.ได้ประชุม มีมติให้จัดประชุมทำประชาพิจารณ์ว่าจะจัดซื้อตามที่โออาร์เดิมต่อไปหรือไม่

ผลการประชุมทำประชาพิจารณ์ มีมติให้ยกเลิกทีโออาร์เดิมแล้วกำหนดขึ้นใหม่

คณะกรรมการจัดทำทีโออาร์ใหม่ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ผู้มีส่วนได้เสียจากทุกภาคส่วน ตัวแทนจากองค์การต่อต้านคอร์รัปชันเข้าร่วมสังเกตการณ์ด้วย

คณะกรรมการจัดการประมูล ดำเนินการตามมติ ครม.ว่าด้วยสัญญาคุณธรรม กับองค์การต่อต้าน

คอร์รัปชัน เป็นครั้งแรกของการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการแบบนี้ สุจริต ถูกต้องโปร่งใสทุกประการ

ดำเนินการจัดซื้อรถเมลล์เอ็นจีวีล็อตแรก จำนวน 489 คัน โดยวิธีประมูลแบบอิเล็กทรอนิกส์ ในราคา 3,389 ล้านบาท (ต่ำกว่าราคากลางประมาณ 600 ล้านบาท) และตกลงลงนามในสัญญาซื้อขายกับผู้ประมูลได้เรียบร้อยแล้ว เรื่องการสรรหา ผอ.ชสมก.ได้นายสุรัชย์ เอี่ยมวชิรสกุล มาปฏิบัติหน้าที่ นายสุรัชย์เคยเป็นผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ บริษัท ธนารักษ์สินทรัพย์ ในสังกัดกระทรวงการคลังมาก่อน มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานรัฐวิสาหกิจเป็นอย่างดี

นายฯ ประยุทธ์ ในฐานะประธานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) ได้ประชุมเร่งรัด ชสมก.ดำเนินการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ ชสมก.อย่างต่อเนื่อง

ผมและ ผอ.ชสมก.ต้องเข้าร่วมประชุมชี้แจงต่อคณะกรรมการคนร.และคณะอนุกรรมการ คนร.ทุกครั้ง ทั้งที่ทำเนียบรัฐบาล และกระทรวงพลังงาน

แผนฟื้นฟูกิจการ ชสมก.ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จ เพราะ ชสมก.ขาดทุนจากการดำเนินการ มีหนี้สินสะสม

จำนวนมาก หนี้สินเพิ่มขึ้นปีละประมาณ 6,000 ล้านบาท

เฉพาะดอกเบี้ยจ่าย ปีละประมาณ 3,000 ล้านบาท (ปัจจุบัน 2564 ชสมก.มีหนี้สินสะสม 132,339,421,673.32 บาท) ชสมก.ยังมีปัจจัยทั้งภายนอกและภายในอีกหลายประการ ส่งผลกระทบต่อประกอบกิจการ อันยากที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ

ปัจจัยภายใน อัตราค่าโดยสารต่ำกว่าต้นทุนที่แท้จริงไม่สามารถรับพนักงานใหม่ได้ สถานที่ทำการ (อู่รถ) ต้องเช่าที่รัฐวิสาหกิจและเอกชน ในอัตราค่าเช่าราคาสูงชันทุกปี รถเก่ามาก จัดซื้อจัดหารถใหม่ทดแทนแต่ละครั้งมีปัญหาซื้อขาดข้องมาตลอด

ปัจจัยภายนอก การจรรยาบรรณชัดเจน มีการสร้างระบบขนส่งมวลชน รถติดกฎหมายจำนวนมาก เส้นทางประกอบการไม่เป็นระบบและขาดประสิทธิภาพ

ในรายงานประจำปี ชสมก. 2558 ได้เสนอแนวโน้มการให้บริการการเดินทางของประชาชนในเมืองส่วนใหญ่จะเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ เพราะเส้นทางครอบคลุมกรุงเทพฯ และปริมณฑล เชื่อมต่อระบบขนส่งรูปแบบอื่น เช่น รถไฟฟ้าใต้ดิน รถไฟฟ้า BTS รถแอร์พอร์ตลิงก์ รถแท็กซี่ ดังนั้นจึงมีแผน/โครงการในอนาคต เช่น โครงการจัดหารถปรับอากาศที่ใช้ไฟฟ้าประหยัดพลังงานและลดมลพิษ โครงการพัฒนาระบบบัตรโดยสารอิเล็กทรอนิกส์ (ETicket) เพื่อเชื่อมต่อบริการขนส่งอื่นๆ โครงการนำระบบ GPS มาใช้บริหารการเดินรถ

ผมทำงานกับ ชสมก.ครบวาระ 3 ปี (2557-2560) ก็พ้นจากตำแหน่ง

คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติ แต่งตั้ง

ประธานบอร์ด ชสมก.และคณะกรรมการ
ชุดใหม่ นายสุรัชย์ ผอ.ชสมก.ถูกย้ายไปช่วย
ราชการสำนักนายกรัฐมนตรี
ได้มีการแต่งตั้งรองปลัดกระทรวง
คมนาคม ซึ่งเป็นกรรมการคนหนึ่ง รักษาการ
แทน ผอ.ชสมก. และได้บอกเลิกสัญญาจัดซื้อ
รถเมลที่ได้ดำเนินการไว้แล้ว

ต่อจากนั้นได้ดำเนินการจัดซื้อรถเมล
ใหม่อีกครั้ง โดยวิธีพิเศษ จำนวน 489 คัน
ราคา 4,200 ล้านบาท

มีผู้ร้องเรียน ป.ป.ช.ให้สืบสวน
สอบสวนการจัดซื้อรถเมลด้วยวิธีพิเศษ
ดังกล่าว มีการฟ้องคดีอาญา คดีปกครอง
เกี่ยวข้องกับผู้เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ชสมก.คู่
สัญญาเดิมกับ ชสมก.และเจ้าหน้าที่กรม
ศุลกากร ฯลฯ

คดี ชสมก.บอกเลิกสัญญา คู่สัญญา
ได้ฟ้องศาลปกครอง ศาลปกครองชั้นต้นได้
ตัดสินว่า ชสมก.บอกเลิกสัญญาไม่เป็นธรรม
ให้ชดใช้เงินค่าเสียหายประมาณ 1,500 ล้าน
บาท ให้กับคู่สัญญา ขณะนี้อยู่ระหว่างการ
พิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

นายสุรัชย์ ผอ.ชสมก.ไปช่วยราชการสำนักนายกรัฐมนตรีอยู่
2 ปี (2560-2562) ได้กลับมาดำรงตำแหน่งเดิม จนหมดวาระเมื่อต้น
เดือนตุลาคม 2564 ที่ผ่านมา

วันนี้ นายศักดิ์สยาม ขิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
คมนาคม ลงมาเป็นผู้รับผิดชอบ กำกับดูแล ชสมก.ด้วยตนเอง (ที่
ผ่านมาหลายสมัย รมว.มอบหมาย รมช.มากำกับดูแล) มีคณะ
กรรมการบริหารกิจการ ชสมก.และ ผอ.ชสมก.คนใหม่

มีการกิจสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องมาประสานการบริหารจัดการ
ชสมก.ทั้งเรื่องการจัดซื้อจัดหารถใหม่มาทดแทนรถเก่า และการจัด
ทำแผนฟื้นฟูกิจการ ชสมก.

ผมขอเอาใจช่วยให้ดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของ
ชสมก.ยุติเรื่องราวมหาภาพยนตร์เมลไทยให้ได้ครับ.